Priorytety Macedonii Północnej do 2035

#Lotnictwo wojskowe #Strategia i polityka #Wojska lądowe 8 lipca 2025

Minister obrony Macedonii Północnej Vlado Misajlowski w wywiadzie udzielonym w ostatnim dniu czerwca dla programu *360 stepeni* telewizji MTV1 ogłosił, że wkrótce rozpocznie się rewizja strategicznych dokumentów państwowych. Ma on zostać zrealizowany we współpracy z Wielką Brytanią i Stanami Zjednoczonymi Ameryki. W związku z tym wkrótce podpisane zostanie porozumienie o macedońsko-brytyjskiej współpracy. Powinno to nastąpić w lipcu br.

Jednym z największych wyzwań dla Macedonii Północnej jest wymiana przestarzałych śmigłowców Mi-8/17 / Zdjęcie: MO Macedonii

Zgodnie ze słowami Misaljowskiego, nowa Strategija za odbrana na Republika Severna Makedonija (Strategia Obrony Narodowej) i Strategiski Odbranben Pregled (SOP, Strategiczny Przegląd Obronny) mają zdefiniować przyszłe kierunki rozwoju i modernizacji Armija na Republika Severna Makedonija (ARSM, Sił Zbrojnych Republiki Macedonii Północnej). Dokumenty mają też umożliwić inwestycje w nowe zdolności zgodnie z decyzją państw członkowskich NATO o zwiększeniu minimalnego poziomu nakładów obronnych z 2% PKB do 5% PKB do 2035. W tej wartości minimum 3,5% PKB ma stanowić budżet resortu obrony, a pozostałe 1,5% PKB może być alokowane na powiązane wydatki. Mogą to być inwestycje w infrastrukturę, cyberbezpieczeństwo, magazyny, rozwój technologii bezzałogowców i obronę cywilną.

Nowe odsłony dokumentów strategicznych i przewidywany wzrost budżetu obronnego nie wpłyną jednak na znaczące zwiększenie liczebności ARSM, choć zdaniem ministra pewien wzrost jest możliwy. Dodał, że obecnie prowadzony jest nabór 300 nowych żołnierzy spośród 1860 kandydatów którzy przechodzą proces selekcji.

Minister Misajlowski powiedział o priorytetach jego resortu w najbliższych latach. Mowa chociażby o zakupie systemów obrony powietrznej średniego zasięgu i dalszych

zakupach pojazdów opancerzonych JLTV, transporterów Stryker 8x8 i różnych typów bezzałogowców. Wysiłki będą czynione również w kwestii rozwijania narodowych zdolności obsługi technicznej i remontów wymienionych pojazdów, we współpracy z sojusznikami w regionie używającymi tych samych pojazdów. Takimi są Słowenia i Czarnogóra używające JLTV, a wkrótce także Bułgaria, która jest w trakcie pozyskiwania Strykerów.

Aktualnie Macedończycy wydają 32% budżetu na zakup nowego sprzętu. Przejawia się to chociażby dostawami z Turcji lekkich armatohaubic ciągnionych MKE Boran kal. 105 mm. Pierwszych 6 systemów już dotarło do Macedonii wraz z amunicją. Kolejne dostawy będą realizowane w przyszłym roku. Turcja na rzecz Macedonii będzie dalej przekazywać również inne uzbrojenie, w tym pojazdy opancerzone, karabiny snajperskie i wyposażenie indywidualne żołnierzy (Macedonia Pn użytkownikiem haubic Boran, 2025-07-07).

Z kolei USA przekazały Macedończykom mobilne cele poligonowe o wartości 750 tys. USD. Zostaną one zamontowane na poligonie Krivolak w pobliżu Negotino. Cele są uzupełnieniem wcześniejszych dostaw amerykańskiego sprzętu na bazie porozumień międzyrządowych. Ich łączna wartość to 26,5 mln USD. Na bazie porozumień Skopje otrzymało małe bezzałogowce AeroVironment Raven (o zasięgu 10 km) i Puma (o zasięgu 20 km), broń ręczną wraz z wyposażeniem, wyposażenie indywidualne żołnierzy, amunicję, zdolności cyberobrony i oprogramowanie symulacyjne JCATS. Dzięki dużym ilościom broni lekkiej z USA możliwa będzie wymiana ponad 50% uzbrojenia ARSM pamiętającego czasy Jugosławii.

Jak podał minister, jednym z najdroższych zakupów w ostatnim czasie jest umowa podpisana w zeszłym miesiącu z MBDA. Zakłada ona dostawy 18 systemów ppzr Mistral 3 o wartości 66 mln EUR. Dostawy mają być jednak opóźnione i nie rozpoczną się w sierpniu br., lecz dopiero w 2026. MBDA jest gotowe zapłacić kary umowne z tego powodu.

Opóźnienia notowane są również w przypadku dostaw JLTV i Strykerów. Macedonia odebrała 38 JLTV a dostawy pozostałych 58 mają się zakończyć przed końcem roku. W przypadku Strykerów wszystkie 42 transportery (początkowo zamówiono 54) również mają dotrzeć jeszcze w 2025 (Większy budżet, mniej pojazdów dla Skopje, 2024-10-14).

Problemy pojawiły się w programie zakupu nowych śmigłowców od Leonardo. Za niemal 250 mln EUR Macedończycy zamówili 4 śmigłowce AW149 i AW169M. Zdaniem ministra włoska oferta nie była oceniana najwyżej, a do tego w ostatniej chwili uległa zmianie. Początkowo Skopje miało zapłacić za wiropłaty 230 mln EUR, lecz przed podpisaniem umowy cena wzrosła. Ponadto proces zakupu nie był w pełni

transparentny ponieważ negocjacje prowadzono tylko z Leonardo, z pominięciem ofert Airbusa i Bell Helicopter.

Misajlowski stwierdził, że trudno jest w pełni uzasadnić zakup, ponieważ odbył się on w okresie wyborczym, a stopniowo pojawiają się kolejne problemy. Leonardo wyraziło chęć zidentyfikowania tych kwestii. Z kolei włoskie ministerstwo obrony zaoferowało Macedończykom ich rozwiązanie.

Do tej pory Macedonia Północna zapłaciła Leonardo dwie transze środków, czyli w sumie 75 mln EUR (40 mln EUR w 2024 i 35 mln EUR w 2025). Pierwszy śmigłowiec powinien dotrzeć do Macedonii w tym roku. Jednak przyszłość kontraktu wciąż stoi pod znakiem zapytania i wszystkie scenariusze są realne. Najgorszym z nich ma być rozwiązanie sporu poprzez sądowy arbitraż (Macedonia Pn. kupiła śmigłowce, 2024-03-28).

Problemy z zakupem nowych wiropłatów są tym większe, ponieważ Macedonia boryka się z trudnościami z utrzymaniem obecnej floty śmigłowców produkcji radzieckiej. Obecnie używane śmigłowce Mi-8MT i Mi-17 są już wiekowe i coraz bardziej wymagające pod względem logistycznym.

Minister nie ujawnił zbyt wiele na temat problemów ze starymi śmigłowcami, lecz podał, że są one związane m.in. z ich remontami w Czechach. Prace przy wyprodukowanych w 1985 Mi-8MT o numerach 305 i 306 były prowadzone z udziałem Elbit Systems, który dostarczył elementy do ich modernizacji. Wiropłaty przeszły remonty w czeskich zakładach LOM Praha na bazie międzyrządowej umowy z 23 grudnia 2022 (Macedońskie Mi-8MT w komplecie, 2024-11-07).

Misajlowski wyraził również swoje zdziwienie działaniami poprzedniego ministerstwa obrony i rządu. Macedonia miała wówczas otrzymać od państwa sojuszniczego ofertę przekazania używanych śmigłowców w zamian za śmigłowce Mi-24 i samoloty Su-25 przekazane przez Skopje Ukrainie. Obecne kierownictwo macedońskiego państwa wznowiło rozmowy w tym temacie. Używane wiropłaty byłyby rozwiązaniem tymczasowym, do czasu wdrożenia nowych maszyn.

Na podstawie informacji Igora Bożinovskiego.

Powiązane wiadomości

- Priorytety Macedonii Północnej do 2035 (2025-07-08)
  - Macedonia Pn. kupiła śmigłowce (2024-03-28)
    - Macedonia Pn. wybiera śmigłowce Leonardo (2024-01-24)
      - Trzeci AW149 w Siłach Zbrojnych RP (2023-12-15)
      - Austria kupiła dodatkowe AW169M (2023-01-19)
  - Większy budżet, mniej pojazdów dla Skopje (2024-10-14)
    - Macedonia Pn. kupiła śmigłowce (2024-03-28)

- Macedonia Pn. wybiera śmigłowce Leonardo (2024-01-24)
- Macedonia może powiększyć flotę JLTV (2024-03-12)
  - Skopje zaprezentowało JLTV i chce zamówić Mistrale (2022-08-30)
- Boran do produkcji seryjnej (2023-05-04)
  - Filipiny szukają 105-mm haubicy (2023-03-19)
  - Macedonia Północna kupiła 18 haubic Boran (2023-01-17)
- Więcej środków na modernizację macedońskiej armii (2023-04-11)
  - Macedonia Płn. pozbędzie się Mi-24 (2023-03-31)
  - Macedonia Północna kupiła 18 haubic Boran (2023-01-17)
  - Pokaz lotnictwa NATO pod Skopje (2022-05-09)
  - Macedonia wysłała T-72 na Ukrainę (2022-07-30)
  - Skopje zaprezentowało JLTV i chce zamówić Mistrale (2022-08-30)
- Macedonia Płn. wyremontuje Mi-8MT (2023-03-02)
  - LOM Praha obsłuży macedońskie śmigłowce (2021-05-13)
  - Bułgaria i Czechy bez licencji na remonty śmigłowców Mila (2022-08-16)

Macedońskie Mi-8MT w komplecie (2024-11-07)
- Macedonia Pn. kupiła śmigłowce (2024-03-28)
  - Macedonia Pn. wybiera śmigłowce Leonardo (2024-01-24)

Macedonia Pn użytkownikiem haubic Boran (2025-07-07)
- Boran do produkcji seryjnej (2023-05-04)
  - Filipiny szukają 105-mm haubicy (2023-03-19)
  - Macedonia Północna kupiła 18 haubic Boran (2023-01-17)

© Wszelkie prawa zastrzeżone, 2007-2026 Altair Agencja Lotnicza Sp. z o. o